

Svenska ESF-rådets remissvar gällande SOU 2018:22 "Ett ordnat mottagande" samt den kompletterande promemorian "Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande"

Svenska ESF-rådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande. Vårt svar begränsas till vårt uppdrag att under perioden 2014–2020 förvalta Europeiska socialfonden och Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. Yttrandet avser att i huvudsak bedöma förslaget helhet, snarare än enskilda delar av förslaget.

ESF-rådet lämnar inga synpunkter på den kompletterande promemorian då den bedöms ligga utanför Socialfondens ansvarsområde.

Svenska ESF-rådets synpunkter på förslagen

Socialfondens målgrupp är de som har uppehållstillstånd i Sverige. Utredningen riktar sig främst mot de som söker asyl i Sverige, vilket inte är fondens målgrupp. Men eftersom många troligen kommer att få uppehållstillstånd, kommer de i ett senare skede tillhöra en av fondens målgrupper, varför vårt svar ska ses i det sammanhanget.

Vi finansierar utvecklingsprojekt inom bland annat arbetsmarknadsområdet. Projekten svarar vanligtvis på brister i de ordinarie systemen. Ett stort antal projekt handlar om att nyanlända snabbare ska komma i arbete. I flertalet av projektens analyser pekar de på att etableringen inte fungerar tillräckligt effektivt. Bland annat kommer inte tillräckligt många i arbete eller utbildning efter genomförd etablering och för de som får arbete tar det för lång tid att få det.

I projektens analyser påtalas också tydliga brister i etableringsgenomförandet i områden som kartläggning, avsaknad av yrkes-svenska inom olika områden och orter i landet, bristande matchning, brist på stöd från arbetsförmedlare, avsaknad av individuella lösningar för individen, bristande vägledning, avsaknaden av "fria medel" för utbildning och liknande samt brist på tillräcklig koppling till lokal arbetsmarknad, m.m. Analyserna visar att det finns ett stort behov av att utveckla etableringen för att deltagarna snabbare ska komma i arbete eller utbildning. Fler flexibla lösningar och mer stöd från arbetsförmedlare är en viktig del. Etableringen fungerar bättre för dem som kommit längre fram i etableringsprocessen än dem som inte har det.

Ett rimligt antagande är därför att om de asylsökande är bättre förberedda för den svenska arbetsmarknaden när de väl får uppehållstillstånd kommer deras etablering bli mer effektiv och gå snabbare. Etableringen kommer fungera bättre och fler kommer i arbete och i utbildning.

Vi ser därför stora fördelar med att skapa ett system som innebär att de asylsökande använder väntetiden mer effektivt än idag. Erfarenheter från vår verksamhet visar också vikten av

engagemang hos individen, vilken oftast är som störst i början av asyprocessen. Att nyttja den tiden mer effektivt menar vi är därför av stor vikt.

I huvudförslaget ska staten, kommunerna och landstingen samverka kring mottagandet och gärna också tillsammans med civilsamhället. Vår erfarenhet av projekt visar på att samverkan är ett avgörande inslag vid lyckade satsningar. Civilsamhället har också spelat en viktig roll i flertalet projekt med stöd från socialfonden.

Erfarenheten visar att samverkan har positiva effekter för berörda individer, men också att det är nödvändigt med tydlig styrning för att åstadkomma samverkan. ESF-rådet tycker därför att det är viktigt att ta vara på erfarenheterna som ledde till inrättandet av DUA samt erfarenheterna från DUAs arbete.

Sammanfattningsvis stödjer ESF-rådet huvudförslaget i vilket stat, kommun, landsting samverkar kring uppdraget, men vill understryka vikten av att civila samhället involveras och behovet av en tydlig styrning.

Konsekvenser för Europeiska socialfonden

Socialfondens målsättning är att deltagarna i projekten kommer i arbete, utbildning eller kommer närmare arbetsmarknaden. Flertalet av de projekt som riktar sig mot nyanlända och som finansierats av fonden fokuserar sina aktiviteter i syfte att nå det senare målet, att deltagarna kommer närmare arbetsmarknaden.

Om de nyanlända är bättre förberedda för den svenska arbetsmarknaden, kan kommande projekt finansierade av Socialfonden mer fokusera på aktiviteter senare i etableringsprocessen, vilket borde innebära att fler kommer i arbete eller utbildning vilket ESF-rådet ser som positivt.

Socialfonden syftar vidare bland annat till att genom förbättrad kompetensutveckling, ökad sysselsättning, förbättrad integration och minskat utanförskap bidra till Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning och sammanhållning. De förslag om ett sammanhållet mottagande som föreslås i den aktuella utredningen borde därför ge Socialfonden bättre förutsättningar att fullgöra detta syfte.

Svenska ESF-rådet ställer sig positiv till syftet med förslagen och stödjer dessutom de föreslagna förändringarna av regelverket.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören efter föredragning av den nationella samordnaren Johan Nordqvist i närvaro av Johnny Karlsson nationell samordnare, chefen för nationella enheten Annika Rosing samt stf generaldirektör Håkan Forsberg.

Lars Lööv

Johan Nordqvist